

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KREDİ KARTI KULLANIMINA İLİŞKİN TUTUMLARININ FİNANSAL İYİLİK HALİ ÜZERİNE ETKİSİ

Nesrin AKCA*

Seda SÖNMEZ**

Öz

Bu çalışmanın amacı, Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi bünyesinde yer alan tüm bölümlerin lisans programına devam etmekte olan 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumu ve finansal iyilik hali arasındaki ilişkiyi ve kredi kartı kullanımının finansal iyilik hali üzerindeki etkisini saptamaktır. Ayrıca çalışmada lisans öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerine göre kredi kartı kullanımına ilişkin tutumu ve finansal iyilik halinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Norvilitis, Szablicki ve Wilson (2003) tarafından geliştirilen ve Sunal (2012) tarafından Türkçeye uyarlanan “Finansal İyilik Hali Ölçeği” ve Hayhoe, Leach ve Turner (1999) tarafından geliştirilen ve Girginer, Çelik ve Uçkun (2008) tarafından Türkçeye uyarlanan “Kredi Kartı Tutum Ölçeği”nden yararlanılarak oluşturulan bir anket formu kullanılmıştır. 2014-2015 Öğretim Yılında gerçekleştirilen araştırmada örneklem seçilmemiş olup, evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır ve toplam 301 (%89) kullanılabilir anket elde edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, açıklayıcı faktör analizi, MANOVA, korelasyon analizi ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarının ve finansal iyilik hallerinin devam edilen bölüm ve kredi kartı kullanma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği ancak cinsiyet, sınıf, gelir, aylık harcama ve aylık ödeme değişkenlerinin istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Ayrıca çalışmada öğrencilerin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumları ile finansal iyilik halleri arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda kredi kartı kullanımının alt boyutu olan kavramsal boyutun finansal iyilik hali üzerinde olumlu bir etkisi olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Finansal iyilik hali, kredi kartı kullanımı, üniversite öğrencileri, borçluluk, regresyon analizi

THE EFFECT ON FINANCIAL WELL-BEING OF ATTITUDES REGARDING OF CREDIT CARD USAGE OF UNIVERSITY STUDENTS

Abstract

The purposes of this study are to determine the effect on financial wellbeing of credit card usage and the relationship between financial wellbeing and attitude of credit card usage of students that are attending 3rd and 4th grade of all undergraduate programs at Kırıkkale University Faculty of Health Sciences. Also in this study according to socio-demographic characteristics of undergraduate students, attitude of credit card usage and financial wellbeing was investigated whether or not a statistically significant difference.

In research as a tool data collection was used a questionnaire composed from "Financial Well-Being Scale" developed by Norvilitis, Szablicki and Wilson (2003) and adapted to Turkish by Sunal (2012) and "Credit Card Attitudes Scale" developed by Hayhoe, Leach and Turner (1999) and adapted to Turkish by Girginer, Çelik and Uçkun (2008). The study conducted 2014-2015 Academic Year, the sample is not selected tried to reach the whole universe and a total of 301 (%89)usable responses were obtained. Descriptive statistical analysis, explanatory factor analysis, MANOVA, correlation analysis and multiple linear regression analysis was used to analyse the collected data. According to result of this study, there are statistically significant differences between students' evaluations related to attitude of credit card usage and financial wellbeing by attending programs and status of credit card usage whereas gender, grade, income, monthly expenditure and monthly payment variables do not create a statistically significant difference. Also in this study, a significant negative relationship between

* Yrd. Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü, nakca@kku.edu.tr

** Arş. Gör., Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü, sedakaya@kku.edu.tr

credit card usage and financial wellbeing were determined. At the same time, the conceptual dimension as a sub-dimension of credit card usage was found to have a positive effect on financial well-being.

Keywords: Financial well being, credit card usage, university students, debtness, regression analysis

1. GİRİŞ

Günümüzde çağdaş bir ödeme aracı olarak kabul gören kredi kartları dünya genelinde ekonomik, sosyal ve teknolojik alanlarda yaşanan gelişmelere paralel olarak 1960'lı yıllarda kullanılmaya başlanmıştır. Türkiye'de ise kredi kartı kullanımı 1990'lı yıllarda yaygınlaşmaya başlamış ve Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'nin 2016 yılı Eylül ayı verilerine göre ülke genelinde kredi kartı kullanıcı sayısı 57,7 milyona ulaşmıştır (Karamustafa ve Biçkes, 2003:91-92; www.bkm.com.tr, 16.01.2017). Özellikle son yıllarda kredi kartı kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte finansal piyasada yer alan çalışan ve yöneticilerin, ekonomistlerin, araştırmacıların ve politikacıların kredi kartı kullanımı konusuna olan ilgisi artış göstermiş ve bu alanda yapılan çalışmalar da özellikle bireylerin kredi kartı kullanımına ve borçlanmaya ilişkin tutumlarını inceleyerek yaygınlaşmıştır (Hayhoe ve diğerleri, 1999: 644).

Banka endüstrisindeki düzenlemelerin yavaş yavaş ortadan kaldırılması ve finansal piyasaların gelişmesine bağlı olarak bireyler sahip oldukları paradan daha fazlasını harcamak istemekte ve bunu da kredi kartlarını kullanarak gerçekleştirmektedirler (Manning ve Kirshak, 2005:39; Warwick ve Mansfield, 2000:617). Ancak politikacılar, tüketicilerin önemli bir kısmının finansal açıdan yeterli bilgi sahibi olmamasına bağlı olarak parayı yönetme kapasitelerinin düşük olması nedeniyle tüketicilerin ve ailelerinin finansal iyilik hallerini olumsuz yönde etkileyebileceği konusunda endişe duymaktadırlar (Schmeiser ve Seligman, 2013:244).

Kredi kartı kullanımının önemli derecede artış gösterdiği popülasyonlardan birisi de üniversite öğrencileridir (Lyons, 2004:56). Tüketim ekonomisinin onları para harcamaya yöneltmesi, internetin alışverişi kolaylaştırması ve kredi kartı sisteminin hâlihazırda ulaşılabilir para sunması üniversite öğrencileri arasında kredi kartı kullanımının artmasına neden olmaktadır (Shim ve diğerleri, 2009:708).

Kredi kartının üniversite öğrencileri üzerindeki potansiyel negatif etkisi ve sahip olunan kredi kartı sayısı ile borç miktarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi (Hancock ve diğerleri, 2013:369) amacıyla üniversite öğrencileri üzerinde kredi kartı kullanımına ve finansal iyilik haline yönelik birçok araştırma yapılmıştır (Yurtseven, 2008; Jones, 2005; Hayhoe ve diğerleri, 2005; Norvilitis ve Santa Maria, 2002; Yayar ve diğerleri, 2011; Warwick ve Mansfield, 2000; Robb, 2007; Girginer ve diğerleri, 2008; Hancock ve diğerleri, 2013; Robb, 2011; Gözener ve Sayılı, 2013; Shim ve diğerleri, 2009; Sunal, 2012). Ancak Türkiye'de üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarını ve finansal iyilik hallerini birlikte değerlendiren çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmüştür. Yapılan bu araştırmayla literatürde mevcut olan eksiklik giderilmeye çalışılmış ve bu amaca yönelik olarak üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarının finansal iyilik hali algısı üzerine olan etkisi incelenmiş ve hem kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarını hem de finansal iyilik hali algılarını etkileyen sosyo-demografik özellikler değerlendirilmiştir.

1.1. Üniversite Öğrencilerinde Kredi Kartı Kullanımı

Kredi kartı kullanımının sağlamış olduğu avantajların artış göstermesi her geçen gün kredi kartı kullananların sayısını artırmış olması, bireylerin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarının değerlendirilmesini ve özellikle kredi kartı kullanımının yoğunlaştığı genç nüfusa yönelik olarak yapılacak planlamaların ve çalışmaların geliştirilmesini de önemli hale getirmiştir (Girginer ve diğerleri, 2011:18).

Kredi kartı kullanımına ilişkin tutum, üniversite öğrencilerinin özellikle ne kadar harcama yapacaklarını ve kaç adet kredi kartına sahip olacakları gibi kararları vermelerinde etkili olan önemli faktörlerden birisidir. Bu nedenle öğrencilerin kredi kartına ilişkin tutumlarının olumlu ya da olumsuz olmasının bilinmesi finansal eğitimlerin verilmesi gibi gerekli çalışmaların yürütülmesinde kanıta dayalı bilgiler sunacaktır (Hancock ve diğerleri, 2013: 377).

Üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımlarına ilişkin olarak birçok çalışma gerçekleştirilmiş ve öğrencilerin kredi kartı kullanımını etkileyen faktörlerin paraya ilişkin tutum, borçluluk düzeyi, finansal bilgi düzeyi, aile faktörü, etnik köken, cinsiyet gibi sosyo-demografik özellikler ve paranın sosyal statü üzerine etkisine olan inanç olduğu görülmüştür (Adams ve Moore, 2007:101; Norvilitis ve Mao, 2013: 394).

Kredi kartları birçok üniversite öğrencisinin alışveriş, ulaşım ve hatta üniversiteye devam edebilme gibi faaliyetlerini gerçekleştirebilmesine olanak tanıyan bir araç olarak yaşamlarının bir parçası haline gelmiştir. Öğrencilerin bir kısmı kredi kartlarını iyi bir şekilde yönetebilirken bir kısmı ise başarısız olmakta ve hem finansal hem de diğer önemli sorunların ortaya çıkmasına fırsat vermektedir (Jones, 2005: 9).

Üniversite öğrencileri arasında kredi kartı kullanımının ve buna bağlı olarak da borçlanmaların artış göstermesi uzun dönemde ortaya çıkarabileceği olumsuz sonuçlardan dolayı değerlendirilmesi gereken önemli bir konudur. Ancak bilinçli bir şekilde kullanıldığı takdirde aynı zamanda kredi kartları birçok avantaj da sağlayabilmektedir (Lyons ve Andersen, 2002: 5). Çoğunlukla gelir sahibi olmayan üniversite öğrencilerinin planlamadıkları harcamalar için finansman kaynağı olarak kredi kartını kullanmaları bir avantaj olsa da bunun yanı sıra öğrencilerin finansal açısından tecrübesiz olmalarına bağlı olarak diğer bireylere göre daha fazla borçlandıklarına inanılmaktadır (US General Accounting Office, 2001:3). Ayrıca üniversite öğrencilerinin kredi kartlarını düzensiz bir şekilde kullanmaları, mevcut limiti aşmaları ve borçların geç ödenmesinden kaynaklanan ek ödemeler gibi sorunlar ortaya çıkarabileceğinden dolayı hem onlar hem de onlara finansal açıdan destek sağlayan ebeveynleri için kredi kartı kullanımı finansal açıdan bir risk oluşturmaktadır (Wang ve Xiao, 2009:2).

Kredi kartının doğru bir şekilde yönetilememesinden kaynaklı olarak ortaya çıkan yüksek borçluluk, üniversite öğrencilerinin finansal açıdan stres altına girmelerine ve akademik başarıdan özel yaşama kadar birçok alanda sorun yaşamalarına neden olmaktadır. Ancak kredi kartları doğru ve dengeli bir şekilde kullanılırsa hem finansal iyilik halinin hem de sağlıklı ilgili yaşam kalitesinin yükseleceği ifade edilmektedir (Xiao ve diğerleri, 2011: 239). Bu nedenle üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumları değerlendirilirken finansal iyilik haline ilişkin algıları da birlikte değerlendirilmelidir.

1.2. Finansal İyilik Hali Kavramı ve Üniversite Öğrencileri

Finansal iyilik hali kavramı, bireyin kendisini finansal açıdan sağlıklı, mutlu ve endişeden uzak olarak ifade etmesi anlamına gelmektedir. Başka bir ifade ile finansal iyilik hali kavramı; bireylerin gelir ve birikimlerine ilişkin memnuniyetlerini kapsamakla birlikte, kendilerini finansal açıdan güvende hissetmelerini, geçinebilme gücünü ve finansal fırsatlara ilişkin algısını da ifade etmektedir. Bu kavram, bireylerin sahip oldukları paradan daha fazlasını kullanmak istemeleri, bunu da çoğunlukla kredi kartlarını kullanarak yapmaları nedeniyle uzun zamandır ekonomistlerin, araştırmacıların, eğitimcilerin ve finansal yöneticilerin ilgisini çekmektedir. Literatürde finansal iyilik hali ile ekonomik iyilik hali kavramı birbirleri yerine sıklıkla kullanılmaktadır. Ancak finansal iyilik hali bireyin finansal yaşamını daha geniş bir bakış açısıyla ele alırken, ekonomik iyilik hali çoğunlukla gelir düzeyi değişkenini kullanmaktadır (Joo, 2008:21-22; Kim ve diğerleri, 2003: 77).

Üniversite öğrencilerinin birçoğu finansal açıdan yaşamlarında ilk kez bu dönemde bağımsız olmaktadır. Aynı zamanda çoğu bu dönemde çalışmaya ve kendilerine ait bir kredi kartı kullanmaya başlamaktadırlar (Gutter ve Çopur, 2011: 699). Ancak kredi kartlarının doğru bir şekilde yönetilememesi neticesinde borçluluğun artması gibi birçok olumsuz sonuçla karşılaşmaktadır (Braun Santos ve diğerleri, 2016: 133). Diğer taraftan üniversite öğrencilerinin mevcut finansal durumlarının geçici olduğunu bildikleri ve mezun oldukları zaman kısa bir süre içerisinde gelirlerinin artarak borçlarını ödeyeceklerini düşünmeleri nedeniyle de sahip oldukları borcu biriktirdikleri düşünülmektedir (Norvilitis ve diğerleri, 2003:936). Bu durum onların finansal iyilik hallerini olumsuz yönde etkilemektedir (Elliot ve Lewis, 2015: 625).

Üniversite öğrencilerinde finansal iyilik hali kavramı akademik başarı, fiziksel sağlık, zihinsel sağlık ve yaşamdan duyulan genel tatmin ile ilişkilidir ve bu nedenle genç bireylerde finansal iyilik halinin iyileştirilmesi genel iyilik hallerinin de iyileşmesine yol açmaktadır (Shim ve diğerleri, 2009:721).

Finansal iyilik halinin üniversite öğrencilerinin başarılı olabilmesindeki pek çok faktör için önemi göz önüne alındığında hem kredi kartı kullanımına hem de diğer finansal konularla ilgili tutumlarına ilişkin değerlendirmelerin yapılması ve öğrencilerin finansal açıdan geleceğinin olumlu yönde gelişebilmesi için gerekli önlemlerin alınması oldukça önemli bir konu haline gelmiştir (Wang, 2011: 98).

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi bünyesinde yer alan tüm bölümlerin lisans programına devam etmekte olan 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumları ve finansal iyilik halleri arasındaki ilişkiyi belirlemek ve kredi kartı kullanımının finansal iyilik hali üzerindeki etkisini saptamaktır. Ayrıca çalışmada lisans öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerine göre kredi kartı kullanımına ilişkin tutumları ve finansal iyilik hallerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığı da incelenmiştir.

2.2. Evren ve Örneklem

2014-2015 Öğretim Yılında gerçekleştirilen araştırmanın evrenini Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi bünyesinde yer alan tüm bölümlerin lisans programına devam etmekte olan 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada tüm öğrencilere ulaşılması hedeflendiği için örneklem seçilmemiştir. Öğrenci sayısı dikkate alınarak dağıtılan 340 anketten kullanılabilir 301(%89) anket elde edilmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Kullanılan anket formu bireysel ve sosyo-demografik özelliklere ilişkin soruların yer aldığı kişisel bilgi formu, finansal iyilik hali ölçeği ve kredi kartı tutum ölçeği olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Araştırmanın yapılabilmesi için gerekli olan izin Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığından alındıktan sonra öğrencilere gönüllülük esasına uygun olarak anketler uygulanmıştır. Edinilen kişisel bilgilerin gizli kalacağı hususunda öğrenciler bilgilendirilmiştir.

Öğrencilerin finansal iyilik hallerini belirlemek için Norvilitis, Szablicki ve Wilson (2003) tarafından geliştirilen ve Sunal (2012) tarafından Türkçeye uyarlanan “Finansal İyilik Hali Ölçeği” ve kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarını belirlemek için de Hayhoe, Leach ve Turner (1999) tarafından geliştirilen ve Girginer ve diğerleri (2008) tarafından Türkçeye uyarlanan “Kredi Kartı Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

2.4. Verilerin Değerlendirilmesi ve Geçerlik ve Güvenirlik Analizi

Araştırma sonucunda katılımcılardan elde edilen veriler araştırmanın amacına yönelik olarak kullanılmak üzere SPSS 22.0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Öncesinde çok değişkenli normallığe uygunluk çalışması Korkmaz ve diğerleri (2014) tarafından geliştirilen R tabanlı bir web uygulamasında yapılmıştır. Verilerin çok değişkenli normallığe uygun olduğu görülmüş ($HZ=0,9301159$; $p=0,1073316$) ve bu nedenle analizde parametrik testlerden faydalanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin finansal iyilik hallerinin ve kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarının sosyo-demografik özelliklere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız iki gruba ilişkin ortalama vektörlerinin karşılaştırılması (Hotelling T^2) ve çok değişkenli tek yönlü varyans analizi (MANOVA) ile incelenmiştir. Öğrencilerin finansal iyilik halleri ve kredi kartı kullanımına ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi incelemek için ise Pearson korelasyon analizi ve çoklu doğrusal regresyon analizinden faydalanılmıştır.

Ölçeklerin geçerlik ve güvenirliliğini analiz etmek amacıyla keşfedici faktör analizi ve Cronbach Alpha katsayısından yararlanılmıştır. Finansal iyilik hali ölçeğinin Cronbach Alpha değeri 0,744; kredi kartı tutum ölçeğinin Cronbach Alpha değeri ise 0,684 bulunmuştur. Faktör analizinde verilerin uygunluğu Kaiser-Meyer Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett Sphericity (Küresellik) Testi (BST) ile incelenmiştir. KMO örneklem sayısının faktör analizi için uygun olup olmadığını gösteren bir indistir ve 0,5-1 arası değerler kabul edilebilir olarak değerlendirilirken, 0,5'in altındaki değerler faktör analizinin söz konusu veri seti için uygun olmadığını göstergesidir. Barlett Küresellik Testi ise korelasyon matrisinde yer alan tüm korelasyonların genel anlamlılıklarını gösteren bir istatistiksel testtir (Altunışık ve diğerleri, 2005: 216-217). Çalışmada Finansal iyilik hali ölçeğinin KMO katsayısı 0,764; kredi kartı tutum ölçeğinin KMO katsayısı 0,796 bulunmuştur. Her iki ölçeğin BST sonucu

anlamlıdır. Araştırmada faktör sayılarının belirlenmesinde açıklanan varyans dikkate alınmıştır.

Finansal iyilik hali ölçeğindeki “Finansal açıdan iyi bir durumda olduğumu düşünüyorum”, “Bundan beş yıl sonra kredi kartı borcumun olmayacağını düşünüyorum” ve “Bundan bir yıl sonra kredi kartı borcum olmayacağını düşünüyorum” ifadeleri ters puanlanmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda; finansal iyilik hali ölçeğinden “Maddi sorunlar nedeniyle hiç uyku sıkıntısı çekmiyorum” ifadesi ve kredi kartı tutum ölçeğinden “Kredi kartını fazla kullanmak beni rahatsız eder” ve “Herhangi bir kredi kartını kullanmak akılsızlıktır” ifadeleri bozucu etkiye sahip olduğu için ölçekten çıkartılmıştır. Bu işlemlerden sonra ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik için gerekli koşulları sağladığı görülmüş ve bundan sonraki analizlerde ölçeğin yeni durumu kullanılmıştır. Boyutları itibari ile ölçeklerin faktör yükleri, açıklanan varyansları ve Cronbach Alpha değerleri Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Geçerlik ve Güvenirlik Analizi Sonuçları

FİNANSAL İYİLİK HALİ ÖLÇEĞİ			
Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Ölçüm Değer Yeterliliği			,764
Bartlett Küresellik Testi	Ki-kare	910,014	
	Serbestlik derecesi	36	
	Sig.	,000	
Faktörler	Faktör Yükleri	Açıklanan Varyans	Cronbach' Alpha
1. Faktör: Finansal Sıkıntı			
İçinde bulunduğum borçlu durumu çok düşünüyorum.	0,824	37,453	0,836
Kendimi sıkça sahip olduğum borçları düşünürken buluyorum.	0,822		
Kredi kartı borçlarımı geri ödemek konusunda kaygılıyım.	0,783		
Sahip olduğum borç nedeniyle rahatsızım.	0,758		
Harcama miktarım konusunda diğer insanlarla (ana-baba, arkadaşlar, diğer önemli kişiler) tartışmalar yaşıyorum.	0,650		
Öğrenci bursumu geri ödemek konusunda kaygılıyım.	0,615		
2. Faktör: Mevcut ve Gelecekteki Beklenti			
Bundan beş yıl sonra kredi kartı borcumun olmayacağını düşünüyorum.	0,906	22,488	0,736
Bundan bir yıl sonra kredi kartı borcumun olmayacağını düşünüyorum.	0,902		
Finansal açıdan iyi bir durumda olduğumu düşünüyorum.	0,599		
KREDİ KARTI TUTUM ÖLÇEĞİ			
Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Ölçüm Değer Yeterliliği			,796
Bartlett Küresellik Testi	Ki-kare	1403,142	
	Serbestlik derecesi	45	
	Sig.	,000	
Faktörler	Faktör Yükleri	Açıklanan Varyans	Cronbach' Alpha
1. Faktör: Davranışsal			

Sahip olduğumdan daha fazla kredi kartına sahip olmayı istiyorum.	0,879	39,153	0,876
Kredi kartlarının tüm çeşitlerini denemeyi severim.	0,872		
Öğrenci için kredi kartı sahibi olmak güç olsa da her zaman birden fazla kredi kartı için başvurmaya çalışırım.	0,818		
Daha çok kredi kartım olsun isterim.	0,791		
2. Faktör: Duygusal			
Kredi kartım beni mutlu ediyor.	0,926	18,838	0,931
Kredi kartı kullanmayı seviyorum.	0,915		
Kredi kartına sahip olmayı seviyorum.	0,912		
3. Faktör: Kavramsal			
Kredi kartını fazla kullanmak fazla borç demektir.	0,827	16,507	0,600
Kredi kartı kullanmanın maliyeti çok yüksektir.	0,785		
Kredi kartı kullandığım için borcum her geçen gün artıyor.	0,634		

Yapılan faktör analizi sonucunda finansal iyilik hali ölçeğinin finansal sıkıntı ile mevcut ve gelecekteki beklenti olmak üzere iki boyutu bulunmuştur. Finansal sıkıntı boyutu varyansın %37,453'ünü, mevcut ve gelecekteki beklenti boyutunun da varyansın %22,488'ini açıkladığı görülmektedir. Her iki boyut birlikte toplam varyansın yaklaşık olarak %60'ını açıklamaktadır. Finansal sıkıntı boyutunda 6 madde yer alırken; mevcut ve gelecekteki beklenti boyutunda 3 madde yer almaktadır. Boyutlara ilişkin iç tutarlılık katsayıları sırasıyla 0,836 ve 0,736 bulunmuştur.

Faktör analizi sonucunda kredi kartı tutum ölçeğinin ise; davranışsal, duygusal ve kavramsal olmak üzere üç boyutu bulunmuştur. Davranışsal boyut varyansın %39,153'ünü, duygusal boyut %18,838'ini ve kavramsal boyutun da %16,507'sini açıkladığı görülmektedir. Her üç boyut birlikte toplam varyansın yaklaşık olarak %75'ini açıklamaktadır. Davranışsal boyutta 4 madde, duygusal boyutta 3 madde ve kavramsal boyutta 3 madde yer almaktadır. Boyutlara ilişkin iç tutarlılık katsayıları sırasıyla 0,876, 0,931 ve 0,600 bulunmuştur. Her iki ölçeğin de iç tutarlılık katsayılarına bakıldığında, ölçekten elde edilen boyutların istatistiksel açıdan güvenilir olduğu görülmektedir.

3. BULGULAR

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular bu bölümde tablolar aracılığıyla açıklanmaktadır.

Tablo 2. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklere Göre Dağılımı (n=301)

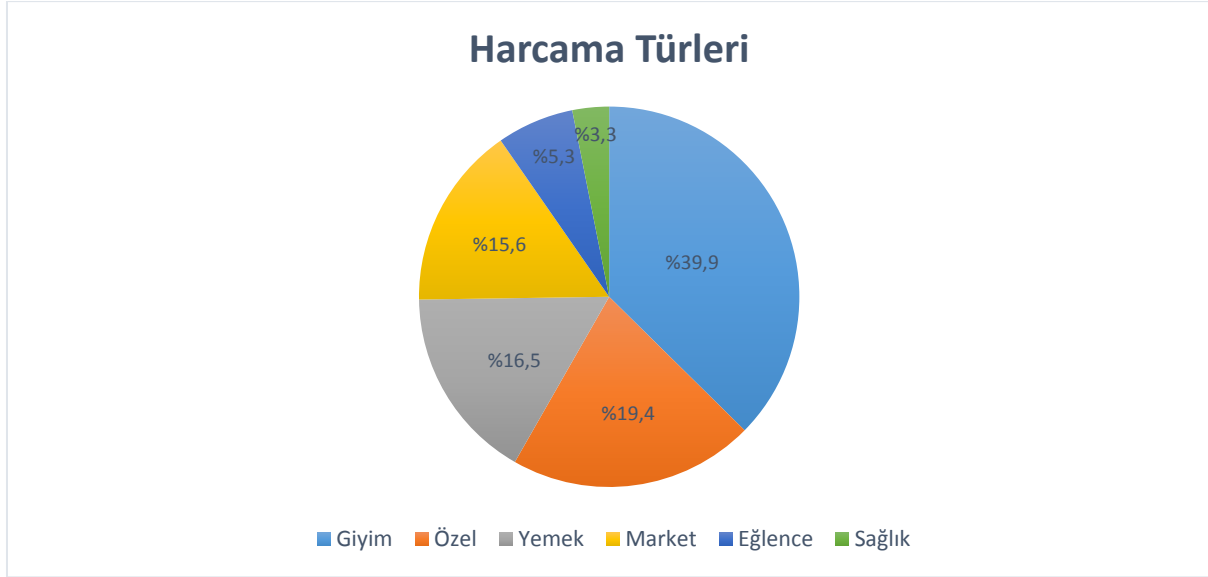
Özellik	Sayı	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kız	216	71,80
Erkek	85	28,20
Medeni Durum		
Bekâr	296	98,30
Evli	5	1,70
Devam Edilen Bölüm		
Çocuk Gelişimi	66	21,90
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	80	26,60

Hemşirelik	74	24,60
Sağlık Yönetimi	81	26,90
Sınıf		
3.Sınıf	170	56,50
4.Sınıf	131	43,50
Çalışma Durumu		
Çalışan	15	5,00
Çalışmayan	278	92,40
Öncesinde çalışıp mevcut durumda çalışmayan	8	2,70
Kredi Kartı Kullanma		
Kullanan	132	43,90
Kullanmayan	169	56,10
Aylık Gelir		
350 TL ve altı	78	25,90
351 TL-749 TL	175	58,10
750 TL ve üzeri	48	15,90
Aylık Harcama		
100 TL ve altı	62	47,00
101 TL-149 TL	16	12,10
150 TL ve üzeri	54	40,90
Aylık Ödeme		
100 TL ve altı	81	61,40
101 TL- 149 TL	18	13,60
150 TL ve üzeri	33	25,00

Tablo 2’de öğrencilerin bazı sosyo-demografik özelliklere göre dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun kız öğrencilerden (%71,80) oluştuğu ve bekâr (%98,30) oldukları görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %26,90’ı sağlık yönetimi, %26,60’ı fizyoterapi ve rehabilitasyon, %24,60’ı hemşirelik ve %21,90’ı çocuk gelişimi bölümüne devam etmekte ve bu öğrencilerden %56,50’si 3. sınıfta ve %43,50’si de 4. sınıfta öğrenim görmektedir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun çalışmadığı (%92,40) ancak %43,90’ının kredi kartı kullandığı görülmektedir. Aylık gelir özelliği incelendiğinde öğrencilerin %58,10’unun 351 TL-749TL arasında gelirleri olduğu ve %47’sinin kredi kartları ile yaptıkları aylık harcamanın 100 TL ve altında %40,90’ının ise 150 TL ve üzerinde olduğu ayrıca kredi kartlarına yaptıkları aylık ödemenin de çoğunlukla (%61,40) 100 TL ve altında olduğu görülmektedir.

Şekil 1. Öğrencilerin Kredi Kartı ile Yaptıkları Harcamaların Türleri

Şekil 1’de kredi kartı kullanan öğrencilerin kredi kartlarını en çok ne türde harcama yapmak için kullandıkları pasta grafiği ile gösterilmiştir. Öğrencilerin kredi kartını sırasıyla giyim (%39,9), özel harcamalar (%19,4), yemek (%16,5), market (%15,6), eğlence (%5,3) ve sağlık harcamaları (%3,3) için kullandığı bulunmuştur.

Tablo 3. Kullanılan Ölçekler ve Alt Boyutlarına İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Boyutlar	Ortalama	Standart Sapma
Finansal Sıkıntı	2,02	1,22
Mevcut ve Gelecekteki Beklenti	2,66	1,11
Finansal İyilik Hali Ölçeği Toplam Puanı	2,24	0,82
Davranışsal	4,35	0,80
Duygusal	3,32	1,46
Kavramsal	2,08	1,12
Kredi Kartı Kullanımına İlişkin Tutum Ölçeği Toplam Puanı	3,34	0,68

Tablo 3’te öğrencilerin finansal iyilik hali ölçeği toplam puanı ve alt boyutları ile kredi kartı kullanımına ilişkin tutum ölçeği toplam puanı ve alt boyutlarından aldıkları puanlara ilişkin tanımlayıcı istatistiklere yer verilmiştir. Ölçeklerin alt boyutlarında yer alan soru sayılarının eşit olmamasından elde edilen puanlar standart hale getirilmiştir. Başka bir ifade ile boyutlara verilen yanıtların toplam puanları alınmış, boyut altındaki soru sayısına bölünmüş ve böylece 5’li Likert kullanıldığından 5 esas alınarak standartlaştırılmıştır. Tablo incelendiğinde öğrencilerin mevcut ve gelecekteki beklenti boyutundan (2,66±1,11) finansal sıkıntı boyutuna (2,02±1,22) göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir. Öğrencilerin finansal iyilik hallerini genel olarak orta düzeyde (2,24±0,82) algıladıkları bulunmuştur. Kredi kartı kullanımına ilişkin tutum ölçeğinde ise öğrencilerin en yüksek puanı davranışsal (4,35±0,80) alt

boyutundan aldığı görülürken en düşük puanı ise kavramsal ($2,08 \pm 1,12$) alt boyutundan aldığı görülmektedir. Genel olarak öğrencilerin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarını ise olumlu ($3,34 \pm 0,68$) olduğu bulunmuştur.

Tablo 4. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklere Göre Değerlendirilmesi

Sosyo-Demografik Özellikler	Finansal İyilik Hali Ölçeği		Kredi Kartı Kullanımına İlişkin Tutum Ölçeği		F	p
	Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma		
<u>Cinsiyet</u>						
Kız	2,23	0,87	3,32	0,71	0,589	0,556
Erkek	2,33	0,72	3,37	0,63		
<u>Devam Edilen Bölüm</u>						
Çocuk Gelişimi	2,36	0,83	3,27	0,71	1,104	0,359
FTR	2,06	0,79	3,41	0,68		
Hemşirelik	2,27	0,84	3,87	0,67		
Sağlık Yönetimi	2,34	0,85	3,27	0,68		
<u>Sınıf</u>						
3.Sınıf	2,27	0,79	3,21	0,69	5,424	0,005*
4.Sınıf	2,24	0,88	3,49	0,66		
<u>Kredi Kartı Kullanma</u>						
Kullanan	2,32	0,70	2,98	0,58	38,960	<0,0001*
Kullanmayan	2,20	0,93	3,66	0,62		
<u>Aylık Gelir</u>						
350 TL ve altı	2,28	0,83	3,38	0,71	0,671	0,612
351 TL-749 TL	2,21	0,86	3,34	0,63		
750 TL ve üzeri	2,38	0,72	3,23	0,82		
<u>Aylık Harcama</u>						
100 TL ve altı	2,28	0,69	3,08	0,44	1,275	0,281
101 TL-149 TL	2,25	0,91	3,00	0,78		
150 TL ve üzeri	2,39	0,65	2,85	0,64		
<u>Aylık Ödeme</u>						
100 TL ve altı	2,25	0,69	3,03	0,52	1,348	0,253
101 TL-149 TL	2,63	0,87	2,94	0,70		
150 TL ve üzeri	2,32	0,70	2,88	0,63		

Tablo 4’te öğrencilerin sosyo-demografik özelliklere göre kredi kartı kullanımına ilişkin tutumları ve finansal iyilik halleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı değerlendirilmiştir. Değerlendirmeyi yapabilmek için kredi kartı kullanımına ilişkin tutum ölçeğinden ve finansal iyilik hali ölçeğinden alınan toplam puanlar bağımlı değişken olarak belirlenmiş ve sosyo-demografik özelliklere göre öğrenciler arasında istatistiksel açıdan

anlamli bir farklılık olup olmadığı bağımsız değişkenlerdeki grup sayısı iki olduğunda Hotelling T^2 ve bağımsız değişkenlerdeki grup sayısı ikiden fazla olduğunda MANOVA (Wilks' Lambda) istatistiği kullanılarak değerlendirilmiştir. Tablo incelendiğinde sınıf ($F=5,242$; $p=0,005$) ve kredi kartı kullanma ($F=38,960$; $p<0,0001$) değişkenlerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunurken cinsiyet, devam edilen bölüm, aylık gelir, aylık harcama ve aylık ödeme değişkenleri açısından bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 5. Finansal İyilik Hali ile Kredi Kartı Kullanımına Yönelik Tutum Arasındaki İlişki

Boyutlar	1	2	3	4	5	6	7
Finansal Sıkıntı (1)	1						
Mevcut ve Gelecekteki Beklenti (2)	0,033	1					
Finansal İyilik Hali (3)	,873**	,505**	1				
Davranışsal (4)	-0,111	-,176**	-,179**	1			
Duygusal (5)	0,019	-,249**	-0,101	,355**	1		
Kavramsal (6)	-,250**	,173**	-,137*	-0,109	-,130*	1	
Kredi Kartı Kullanımı (7)	-,174**	-,170**	-,227**	,655**	,757**	,375**	1

*: $p<0,05$ anlamlı farklılık

** : $p<0,01$ anlamlı farklılık

Tablo 5'te finansal iyilik hali ölçeğinin toplam puanı ve faktör analizi sonucunda elde edilen boyutlar ile kredi kartı tutum ölçeğinin toplam puanı ve boyutları arasındaki ilişki korelasyon analizi ile incelenmiştir. Tablo incelendiğinde finansal iyilik hali ölçeğinden elde edilen toplam puan ile kredi kartı tutum ölçeğinden elde edilen toplam puan arasında negatif yönlü bir ilişki bulunduğu görülmektedir. Bu da öğrencilerin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumları olumlu olurken finansal iyilik halleri kötüleştiği anlamına gelmektedir. Ölçeklerin boyutları incelendiğinde finansal sıkıntı boyutunun kavramsal boyut ile negatif yönlü; mevcut ve gelecekteki beklenti boyutunun da davranışsal ve duygusal boyut ile negatif, kavramsal boyut ile pozitif yönlü ve kredi kartı tutum ölçeğinden elde edilen toplam puan ile her iki boyut arasında da negatif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Boyutlar açısından incelendiğinde de genel anlamda kredi kartı kullanımı ile finansal iyilik hali arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 6. Finansal İyilik Hali ile Kredi Kartı Kullanımına Yönelik Tutuma İlişkin Regresyon Modeli

	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize ze Katsayılar	t	p	VIF
Model	B	Std. Hata	Beta (β)			
(Sabit)	3,065	0,291		10,535	<,0001*	

Kavramsal	-0,238	0,044	-0,325	-5,362	<,0001*	1,018
Davranışsal	-0,116	0,065	-0,115	-1,785	0,075	1,150
Duygusal	0,060	0,036	0,107	1,651	0,100	1,165
Regresyon Modeli Özeti R= 0,355 R ² = 0,126 F= 11,596 p= 0,000 p<0,01 Durbin-Watson: 1,930 VIF: Variance Inflation Factor/Varyans Şişkinlik Faktörü Bağımlı Değişken: Finansal İyilik Hali *: Önemli belirleyici (p<0,05)						

Tablo 6’da öğrencilerin finansal iyilik halleri üzerine kredi kartı kullanımlarının anlamlı etkisini test etmek için yapılan çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları yer almaktadır. Regresyon çözümlemesinde öğrencilerin kredi kartı kullanımına ilişkin tutum ölçeğinin alt boyutları bağımsız değişken olarak kullanılmıştır. Kurulan regresyon modelinin anlamlı olduğu görülmektedir (F=11,596; p=0,000; p<0,01). Modelde kredi kartı kullanımına ilişkin tutum ölçeğinin üç alt boyutunun finansal iyilik halindeki değişimin %12,60’ını açıkladığı görülmektedir. Ayrıca kurulan regresyon modelinin Durbin-Watson katsayısının 1,930 olması ve varyans şişkinlik değerlerinin 1,018 ile 1,165 arasında değerler alması, bağımsız değişkenler arasında çoklu bağlantının (multicollinearity) ve otokorelasyonun olmadığını göstermiştir. Modele alınan bağımsız değişkenlerden “kavramsal” alt boyutunun (t=-5,362; p<0,0001) finansal iyilik hali düzeyini anlamlı olarak etkilemektedir.

4. TARTIŞMA

Bu çalışma ile üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarının finansal iyilik hali üzerine olan etkisi incelenerek, sosyo-demografik özelliklerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutum ve finansal iyilik hali düzeylerinde etkili olup olmadığı araştırılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre; çalışma kapsamında yer alan üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarının olumlu (3,34±0,68) olduğu ve finansal iyilik hallerini ise orta düzeyde (2,24±0,82) algıladıkları bulunmuştur. Norvilitis (2014) yapmış olduğu çalışmada üniversite öğrencilerinin kredi kartı borçluluğuna ilişkin tutumlarının zaman içerisinde olumsuz yönde olduğunu belirtirken aynı zamanda finansal iyilik hali düzeylerine ilişkin algılarının da geliştiğini ifade etmiştir. Gutter ve Çopur (2011) üniversite öğrencileri üzerinde yapmış oldukları çalışmada ise öğrencilerin finansal iyilik hallerini orta düzeyde algıladıklarını bulmuşlardır.

Araştırmada yer alan 301 öğrenciden 132’sinin (%44) kredi kartı kullandığı ve çoğunluğunun (%32,9) bir kredi kartı olduğu bulunmuştur. Sallie Mae şirketinin 2009 yılındaki araştırmasına göre Amerika’daki üniversite öğrencilerinin %84’ünün en az bir kredi kartı olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin kredi kartı ile yapmış oldukları aylık ortalama harcamanın 192 TL ve kredi kartına yapmış oldukları aylık ortalama ödemenin de 144 TL olduğu bulunmuştur. Buradan öğrencilerin kullanmakta oldukları kredi kartı sayesinde sahip oldukları paradan

daha fazlasını harcadıkları sonucu çıkarılabilir. Kredi kartı kullanımı ile aylık gelir arasındaki ilişkiye bakıldığında aylık geliri 750 TL ve üzeri olan öğrencilerin %67'sinin kredi kartı kullandığı %33'ünün ise kullanmadığı bulunmuştur. Ayrıca gelir düzeyi 500 TL'nin altında olan öğrencilerin %63'ünün kredi kartı kullanmadığı %37'sinin ise kredi kartı kullandığı görülmüştür. Bu sonuca göre; aylık gelirin kredi kartı kullanımını etkileyen faktörlerden birisi olduğu ve aylık geliri artan öğrencilerin daha fazla kredi kartı kullanma eğiliminde olduğu söylenebilir. Öğrencilerin kredi kartı ile yaptıkları harcamaların türüne bakıldığında kredi kartlarını en çok giyim (%39,9) harcamaları; en az da sağlık (%3,3) harcamaları için kullandıkları görülmüştür. Kredi kartı kullanımının en çok giyim alışverişinde kullanılmasının nedeninin kredi kartının taksit imkânı sağlaması olduğu düşünülmektedir. Ayrıca sağlık harcamasında kredi kartlarının çok düşük oranda kullanılması 25 yaşın altındaki öğrencilerin ailenin sağlık sigortası kapsamında olması ve ücretsiz sağlık hizmeti alabilmesidir. Çiçek ve Demirdelen (2008) yaptıkları çalışmada üniversite öğrencilerinin kredi kartlarının daha çok giyim ve gıda malzemelerinin alımında kullanıldığını, konaklama ve akaryakıt ile sağlık harcamalarında çok sık kullanılmadığını bulmuşlardır. Yayar ve diğerleri tarafından (2011) yapılan çalışmada, öğrencilerin kredi kartı sahibi olmalarına neden olan etkenlerin yaş, öğretim türü, annenin çalışma durumu, ailenin ve öğrencinin aylık geliri ve öğrencinin aylık harcama tutarı olduğu bulunmuştur.

Öğrencilerin sosyo-demografik ve bireysel özelliklere göre finansal iyilik halleri ve kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında yalnızca sınıf ve kredi kartı kullanımı değişkenleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunurken; cinsiyet, devam edilen bölüm, aylık gelir, aylık harcama ve aylık ödeme gibi değişkenler açısından bir farklılık bulunamamıştır. Falahati ve Paim (2011) tarafından yapılan çalışmada, cinsiyetin üniversite öğrencileri arasında finansal iyilik halini etkileyen önemli bir değişken olduğu bulunmuş ve finansal iyilik halini etkileyen en önemli faktörün erkeklerde birincil toplumsallaşma ajanı (aile ya da bakıcı) kadınlarda ise yaşanan finansal problemler olduğu sonucu elde edilmiştir. Hancock ve diğerlerinin (2013) yedi üniversiteyi kapsayan 413 öğrenci üzerinde yapmış oldukları çalışmada ise çocukken ailesi finansal konularda tartışan ve küçük harcamalar yapmak konusunda rahat olan öğrencilerin daha fazla kredi kartına ve kredi kartı borcuna sahip olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca sahip olunan kredi kartı sayısının cinsiyet ve kredi kartına sahip olmaktan duyulan kaygı değişkenlerinden de etkilendiği sonucu elde edilmiştir. Joo ve diğerleri (2003) ise yapmış oldukları çalışmada üniversite öğrencilerinde kredi kartına ilişkin tutumu etkileyen değişkenlerin etnik köken, akademik düzey, kredi kartı kullanma durumu, ailede kredi kartı kullanılması, para ahlakı ve kontrol düzeyi olduğunu tespit etmişlerdir. Hayhoe ve diğerlerinin (2005) yapmış oldukları çalışmada da üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarını yaş ve etnik köken gibi sosyo-demografik değişkenler ile üniversitede geçirilen yıl sayısı ve öğrenim bursuna sahip olup olmama gibi bireysel değişkenlerin etkilediği bulunmuştur. Keskin ve Koparan (2010) üniversite öğrencilerinin sosyo-ekonomik ve demografik faktörlerin kredi kartı sahipliği üzerindeki etkilerini inceledikleri çalışmada cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, ailesinin ikamet ettiği şehir ile üniversitenin bulunduğu şehir arasındaki uzaklık, kendisi dışındaki kardeş sayısı, hane halkının aylık geliri, öğrencinin aylık harcama tutarı ve nerede kaldığı değişkenlerinin etkili olduğunu bulmuşlardır.

Kredi kartı kullanımına ilişkin tutum ve finansal iyilik hali arasındaki ilişki incelendiğinde yalnızca mevcut ve gelecekteki beklenti boyutu ile kavramsal boyut arasında pozitif yönlü, diğer tüm boyutlar ve ölçeklerden elde edilen toplam puanlar açısından da negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Buradan öğrencilerin kredi kartı kullanımına yönelik tutumları olumlu iken (kredi kartı kullanma eğiliminde olurken), finansal iyilik hallerinin kötüleştiği sonucuna varılmaktadır. Sunal (2012) tarafından yapılan çalışmada, finansal iyilik halinin hem kredi kartı kullanmayı sevme gibi duygusal boyut ile hem de kredi kartı kullanmanın güvenilir olduğuna dair alt boyut ile olumlu ilişkiler gösterdiği bulunmuştur. Başka bir deyişle, finansal iyilik hali arttıkça kredi kartı kullanımına yönelik duygusal tutumun da olumlu yönde artış gösterdiği bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin finansal iyilik halinin azalmasının kredi kartına yönelik olumsuz bir tutumun gelişmesiyle ilişkili olabileceği de ifade edilmiştir.

Çalışmada kredi kartı kullanımına ilişkin tutumun finansal iyilik hali üzerine olan etkisi incelenmiş olup istatistiksel açıdan anlamlı bir model kurulmuştur ve kredi kartı kullanımına ilişkin tutumun finansal iyilik hali üzerindeki değişimin %12,6'sını açıkladığı belirlenmiştir. Braun Santos ve diğerlerinin (2016) kız üniversite öğrencilerinin finansal iyilik halini etkileyen faktörleri belirlemek için yapmış olduğu çalışmada kredi kartı kullanım davranışının finansal iyilik hali üzerinde önemli bir etkisi olduğu bulunmuştur.

5. SONUÇ

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarının ve finansal iyilik hallerine ilişkin algı düzeylerinin belirlenerek aralarındaki ilişkinin incelenmesi ve hem kredi kartı kullanımına ilişkin tutumu hem de finansal iyilik hali algı düzeyini etkileyen sosyo-demografik özelliklerin neler olduğunu ve ayrıca kredi kartı kullanımının finansal iyilik hali üzerindeki etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre; üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarının genel olarak olumlu olduğu ve finansal iyilik hallerini orta düzeyde algıladıkları bulunmuştur.

Öğrencilerin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarını ve finansal iyilik hallerini etkileyen sosyo-demografik değişkenlerin neler olduğu incelenmiş olup, sınıf ve kredi kartı kullanma durumunun etkili olduğu görülmüştür. 4. sınıf öğrencilerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarının 3. sınıf öğrencilerine göre daha olumlu olduğu ancak finansal iyilik haline ilişkin algılarının daha düşük düzeyde olduğu görülmüştür. Kredi kartı kullanan öğrenciler kullananmayan öğrencilere göre kendilerini finansal açıdan daha iyi düzeyde algılayarak, kredi kartı kullanımına ilişkin tutumlarının daha olumsuz olduğu görülmüştür. Kredi kartı kullanımına ilişkin tutumları ile finansal iyilik haline ilişkin algıları arasındaki ilişki incelenmiş ve kredi kartı kullanımına ilişkin tutum olumlu yönde olurken, finansal iyilik haline ilişkin algılarının düşük düzeyde olduğu bulunmuştur. Çalışmada ayrıca kredi kartı kullanımına ilişkin tutumun finansal iyilik hali üzerinde etkili olduğu da bulunmuştur. Geliştirilen regresyon analizi modeline göre; kredi kartı kullanımının üç boyutundan yalnızca kavramsal boyutun finansal iyilik hali üzerinde olumlu bir etkisi bulunmaktadır. Buna karşılık davranışsal ve duygusal boyutları, finansal iyilik hali üzerinde olumlu etki göstermemiştir.

Sonuç olarak; üniversite öğrencileri arasında kredi kartı kullanımının yaygınlaşması ve bu durumun da öğrencileri hem finansal hem de sosyal açıdan etkilemesi nedeniyle yapılan araştırmalar artış göstermiştir. Bu çalışmayla da; üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutum ve finansal iyilik hali algılarına ilişkin sonuçlar ve kredi kartı

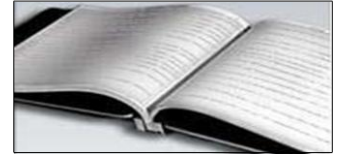
kullanımının finansal iyilik hali üzerindeki etkisi ortaya konmuştur. Öğrencilerin finansal iyilik hallerine ilişkin algılarını iyileştirmek amacıyla finansal okuryazarlık ve finansal yönetim konusunda eğitim verilmesi gibi tedbirlerin alınması gerektiği düşünülmektedir. Ancak çalışmanın örnekleminin Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden oluşmasından dolayı, çalışmadan elde edilen sonuçların genellenmesi konusunda sınırlılıklar bulunmaktadır. Ayrıca üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımına ilişkin tutumu ve finansal iyilik haline ilişkin algılarını etkilediği düşünülen farklı bireysel özellikler de dikkate alınarak yapılacak olan çalışmaların geliştirilmesi önerilmektedir. Çalışmadan elde edilen sonuçların üniversite öğrencilerinin finansal iyilik halinin iyileştirilmesine ilişkin faaliyetlere katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanması, finansal iyilik halini etkilemektedir. Öğrencilerin finansal açıdan geleceğinin olumlu yönde gelişebilmesi için gerekli önlemlerin alınması oldukça önemli bir konu haline gelmiştir. Kredi kartı kullanımı, üniversite öğrencileri tarafından hayatı kolaylaştırıcı bir araç olarak görülse de olası finansal risklerle karşılaşılması durumunda olumsuz bir tutum sergileyebilmektedir. Öğrenciler kredi kartı yüzünden sahip oldukları paradan daha fazlasını harcayarak, sonrasında da ödemesi güç olan borçların birikmesi durumuyla karşı karşıya kalabileceklerdir. Bu durumda da finansal iyilik halleri olumsuz yönde etkilenebilecektir. Kredi kartının vermiş olduğu güvence ile öğrenciler daha ihtiyatsızca bir harcama davranışı sergileyebilmekte, bu da beraberinde finansal iyilik hallerinin bozulmasına sebep olabilmektedir. Bu durumda aşırı borçlanmadan kaçınarak, finansal faaliyetlerin kontrol altına alınması öğrenilmelidir. Bunun için de finansal farkındalık artırılmalı ve üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımı konusunda bilinç, bilgi, beceri, tutum ve davranışları kontrol edilmelidir. Üniversite öğrencilerinin kredi kartı harcamalarının yeniden gözden geçirmeleri sağlanmalı, finansal risk ve fırsatları fark edip, daha bilinçli tercihler yapmaları sağlanmalıdır. Öğrencilerin bu konuda bilinçlendirilmeleri sonucunda, finansal açıdan iyileştirilmelerinin de sağlanabileceği söz konusudur.

Öğrencinin yapmış olduğu kredi kartı harcamasının, geri ödemesini kendi harçlığından yapıyor olması; kredi kartını bilinçli kullanması konusunda bir otokontrol mekanizması oluşturacağı düşünülmektedir. Bu durum öğrencinin finansal iyilik halini de olumlu yönde etkileyecektir.

KAYNAKLAR

- Adams, T., & Moore, M. (2007). High-risk health and credit behavior among 18-to 25-year-old college students. *Journal of American College Health*, 56(2), 101-108.
- Altunışık, R., Coskun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2005). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı. Sakarya: Sakarya Kitabevi.
- Braun Santos, D., Mendes-Da-Silva, W., Flores, E., & Norvilitis, J. M. (2016). Predictors of credit card use and perceived financial well-being in female college students: a Brazil-United States comparative study. *International Journal of Consumer Studies*, 40(2), 133-142.

- Çiçek, R., & Demirdelen, K. (2008). Üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımlarını değerlendirmeye yönelik bir araştırma: Niğde üniversitesi öğrencileri örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO Dergisi*, 10(1-2), 539-560.
- Elliott, W., & Lewis, M. (2015). Student Debt Effects on Financial Well-Being: Research and Policy Implications. *Journal of Economic Surveys*, 29(4), 614-636.
- Falahati, L., & Paim, L. H. (2011). Gender Differences in Financial Well-being, Financial Socialization and Financial Knowledge among College Students. *Life Science Journal-Acta Zhengzhou University Overseas Edition*, 8(3), 173-178.
- Girginer, N., Erken Çelik, A., & Uçkun, N. (2008). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin kredi kartı kullanımlarına yönelik bir araştırma. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 193-208.
- Girginer, N., Erken Çelik, A., & Uçkun, N. (2011). Kredi kartı tutum ölçeği üzerine bir yapısal eşitlik modeli uygulaması. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 17-30.
- Gözener, B., Sayılı, M. (2013). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Taşlıçiftlik Yerleşkesindeki Öğrencilerin Kredi Kartı Kullanımı Üzerine Bir Araştırma. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(1), 181-198.
- Gutter, M., & Çopur, Z. (2011). Financial behaviors and financial well-being of college students: Evidence from a national survey. *Journal of Family and Economic Issues*, 32(4), 699-714.
- Hancock, A. M., Jorgensen, B. L., & Swanson, M. S. (2013). College students and credit card use: The role of parents, work experience, financial knowledge, and credit card attitudes. *Journal of Family and Economic Issues*, 34(4), 369-381.
- Hayhoe, C. R., Leach, L., & Turner, P. R. (1999). Discriminating the number of credit cards held by college students using credit and money attitudes. *Journal of economic psychology*, 20(6), 643-656.
- Hayhoe, C. R., Leach, L. J., Allen, M. W., & Edwards, R. (2005). Credit cards held by college students. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 16(1), 1-10.
- Jones, J. E. (2005). College students' knowledge and use of credit. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 16(2), 9-16.
- Joo, S. H., Grable, J. E., & Bagwell, D. C. (2003). Credit card attitudes and behaviors of college students. *College Student Journal*, 37(3), 405-420.
- Joo, S. (2008). Personal financial wellness. In *Handbook of consumer finance research* (pp. 21- 33). Springer New York.
- Karamustafa, K., & Biçkes, D. M. (2003). Kredi kartı sahip ve kullanıcılarının kredi kartı kullanımlarını değerlendirmeye yönelik bir araştırma: Nevşehir örneği. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 91-113.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 64 Kasım – Aralık 2017

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X Calal-Abad Uluslararası Üniversitesi,

Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü

Calal-Abad – KIRGIZİSTAN

<http://www.akademikbakis.org>

- Keskin, H. D., & Koparan, E. (2010). Üniversite öğrencilerinin kredi kartı sahipliğini belirleyen faktörler. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 5(1), 111-129.
- Korkmaz, S., Goksuluk, D., & Zararsız, G. (2014). An R Package for Assessing Multivariate Normality. *The R Journal*, 6(2), 151-162.
- Kim, J., Garman, E. T., & Sorhaindo, B. (2003). Relationships among credit counseling clients' financial wellbeing, financial behaviors, financial stressor events, and health. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 14(2), 75-87.
- Lyons, A. C., & Andersen, P. (2002). Credit usage of college students: evidence from the University of Illinois. *University of Illinois, report released April*.
- Lyons, A. C. (2004). A Profile of Financially At-Risk College Students. *Journal of Consumer Affairs*, 38(1), 56-80.
- Manning, R., & Kirshak, R. (2005). Credit cards on campus: Academic inquiry, objective empiricism, or advocacy research?. *Journal of Financial Aid*, 39-48.
- Norvilitis, J. M., & Santa Maria, P. (2002). Credit card debt on college campuses: Causes, consequences, and solutions. *College Student Journal*, 36(3), 357-364.
- Norvilitis, J. M., Szablicki, P. B., & Wilson, S. D. (2003). Factors Influencing Levels of Credit-Card Debt in College Students. *Journal of applied social psychology*, 33(5), 935-947.
- Norvilitis, J. M., & Mao, Y. (2013). Attitudes towards credit and finances among college students in China and the United States. *International journal of psychology*, 48(3), 389- 398.
- Norvilitis, J. M. (2014). Changes over time in college student credit card attitudes and debt: Evidence from one campus. *Journal of Consumer Affairs*, 48(3), 634-647.
- Robb, C. A. (2007). *College students and credit card use: The effect of personal financial knowledge on debt behavior*, University of Missouri Doctoral Dissertation, Columbia.
- Robb, C. A. (2011). Financial knowledge and credit card behavior of college students. *Journal of family and economic issues*, 32(4), 690-698.
- Sallie Mae (2009). How undergraduate students use credit cards: Sallie Mae's national study of usage rates and trends 2009. (http://static.mgnetwork.com/rtd/pdfs/20090830_iris.pdf).
- Schmeiser, M. D., & Seligman, J. S. (2013). Using the right yardstick: Assessing financial literacy measures by way of financial well-being. *Journal of Consumer Affairs*, 47(2), 243-262.
- Shim, S., Xiao, J. J., Barber, B. L., & Lyons, A. C. (2009). Pathways to life success: A conceptual model of financial well-being for young adults. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 30(6), 708-723.
- Sunal, O. (2012). Finansal iyilik hali ölçeği (FİHÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ege Akademik Bakış*, 12(2), 209-214.

- U.S. General Accounting Office. (2001). College finance: College students and credit cards. Report to Congressional Requesters (GAO-01-773).
- Wang, J., & Xiao, J. J. (2009). Buying behavior, social support and credit card indebtedness of college students. *International Journal of Consumer Studies*, 33(1), 2-10.
- Wang, A. (2011). Effects of gender, ethnicity and work experience on college students' credit card debt: Implications for wealth advisors. *The Journal of Wealth Management*, 14(2), 85-100.
- Warwick, J., & Mansfield, P. (2000). Credit card consumers: college students' knowledge and attitude. *Journal of Consumer Marketing*, 17(7), 617-626.
- Xiao, J. J., Tang, C., Serido, J., & Shim, S. (2011). Antecedents and consequences of risky credit behavior among college students: Application and extension of the theory of planned behavior. *Journal of Public Policy & Marketing*, 30(2), 239-245.
- Yayar, R., Karaca, S.S., Turkut, A. (2011). Üniversite öğrencilerinin kredi kartı sahibi olmaları üzerinde etkili olan faktörler: Gaziosmanpaşa ve İnönü üniversitelerinden ampirik bulgular. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, 2(1), 152-169.
- Yurtseven, G. (2008). Üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanım alışkanlıkları. *İktisat İşletme ve Finans*, 23(264), 119-145.

İnternet Kaynakları

http://bkm.com.tr/secilen-aya-ait-istatistikler/?filter_year=2016&filter_month=9&List=Listele
(Erişim tarihi: 16.01.2017)